

predgovora knjiga ima šest poglavlja. U bavljenju problemima zla, oslobođenja, ekleziologije, erotike i epistemologije vidljiv je napor autorov da govori iz okvira Latinske Amerike i teologije oslobođenja.

Oslobođenje Dussel smješta na duboku razinu gdje se sreće čovjek kao čovjek, a ne čovjek u pojedinoj funkciji. Oslobođenje se događa onda kada se čini nešto za Drugog baš ukoliko je drugi pa bio i izvan određenog sistema. Oslobođenje je biblijski pojam a u sebi uključuje i spasenje i sva druga oslobođenja.

Za autora je temeljna funkcija Crkve proročko-pedagoška praksa oslobođenja. Teološka misao, kao i svaka misao, je drugotna čin, prvotno je ono biti u svijetu. Ovo Dussel pokazuje upiranjem na siromašne i na Isusa, na Riječ koja je došla izvan sistema i sistem uznemirila, ruši, otvara k budućnosti. Tako Dussel daje definiciju teologije »as the analectic pedagogy of historico-eschatological liberation« (176).

Dussel više nabacuje tematiku i pokazuje neke temeljne linije u rješavanju problema nego što ulazi u dubinu. Ovaj nedostatak dubine ne osjeća se toliko kada se ima u vidu da knjigu čine predavanja, premda neke misli autor iznosi prebrzo i ne s dovoljno argumenata.

Ipak knjiga daje dobar uvid u neka etiko-teološka pitanja iz vida teologije oslobođenja.

Ante Vatroslav PERKOVIĆ

Robert McAfee Brown, »THEOLOGY IN A NEW KEY, RESPONDING TO LIBERATION THEMES«, Philadelphia, 1978, str. 216.

U ovoj knjizi autor razmatra probleme koji su se s teologijom oslobođenja pojavili za teološku misao u Sjevernoj Americi. Knjiga ima predgovor, šest poglavlja, bilješke, indeks i oduži popis literature.

Za McAfee Browna teologija oslobođenja iznosi najvažnije probleme današnjeg čovječanstva a pomaže teolozima u društvu obilja da bolje uvide svoju vlastitu situaciju. Autor donosi i pomake u učenju katoličke Crkve kao i WCC koji su prethodili pojavi teologije oslobođenja. Po njemu teologija oslobođenja ima u odnosu spram ostalih teologija: različito polazište — siromašne; različito sugovornika — neosobu u sociološkom smislu; razli-

čito sredstvo — realitet konflikta; različiti način angažmana — praksa; različitu teologiju — teologiju »drugog čina«, kao kritičku refleksiju prakse, dok je praksa »prvi čin«. Autor iznosi i hermeneutska pitanja vezana uz razumijevanje Pisma, te daje konkretna tumačenja nekih biblijskih tekstova iz vida teologije oslobođenja. On opširnije piše i o kritikama teologije. Najdalekosežnija i najvažnija je zadnja vrsta kritike — dijaloška — koja je već počela između evropske i latinskoameričke teologije (J. Moltmann i J. Miguez Bonino).

Autor drži da teologija oslobođenja mora odjeknuti i u bogatijim društvima, posebno misli na situaciju u SAD čemu posvećuje posebna poglavlja. Naravno ne radi se o tome da se izda sjevernoameričko izdanje teologije oslobođenja nego da se »stvori nova verzija sjevernoameričke teologije« (135).

Pišući o zbivanjima u teologiji, autor ih uspoređuje s pojmovima u glazbi, zbog toga i u naslovu knjige stoji izraz »ključ«.

Knjiga daje dobar pregled teologije oslobođenja, kritiku na nju, te pregled nekih implikacija te teologije.

Ante Vatroslav PERKOVIĆ

Jose Miguez Bonino, »DOING THEOLOGY IN A REVOLUTIONARY SITUATION«, Confrontation Books, Philadelphia, 1975, str. XXVIII + 180.

Izdavač William H. Lazareth u predgovoru piše u diskusiji o teologiji oslobođenja koja se vodila u časopisu Christianity and Crisis 1973. Osim predgovora i uvoda knjiga sadrži i bibliografiju dok je glavni sadržaj knjige podijeljen u dva dijela.

U prvom dijelu Bonino govori općenito o nastanku teologije oslobođenja te prikazanje učenja nekih teologa iz te teološke struje, dok u drugom dijelu daje kritički osvrt na neke teme. I za autora je teologija oslobođenja kritička refleksija o činjenicama. Bonino piše i o povijesnoj uvjetovanosti nastanka pokreta za oslobođenje od bilo koje dominacije u Latinskoj Americi kao i teološke misli o tom pokretu. On osobito naglašava da je kršćanstvo s kolonijalizmom (katolicizam) i s neokolonijalizmom (protestantizam) ušlo u povijest Latinske Amerike iz čega izvodi druge važne posljedice.